

ALKOHOL A TĚHOTENSTVÍ – NOVÁ ZNEKLIDŇUJÍCÍ ZJIŠTĚNÍ

K. NEŠPOR

Psychiatrická léčebna Bohnice, Praha

V České republice konzumuje alkohol před otěhotněním 3/4 žen. Z nich třetina pokračuje v pití alkoholu během prvních 3 měsíců těhotenství a dalších 16 % i mezi 3 až 6 měsícem (Kukla a spol., 1999). Pití alkoholu během těhotenství, zejména během prvních tří měsíců včetně doby, když žena o svém těhotenství ještě neví, s sebou nese velká rizika pro plod. U dětí těchto matek se může objevit fetální alkoholový syndrom, projevující se vrozenými vadami v oblasti hlavy a obličeje, nižší porodní váhou a poškozením mozku. Tyto děti pak častěji trpí poruchami chování a mívají nižší intelekt. Poškození nervového systému plodu alkoholem, aniž by došlo k jiným znakům fetálního alkoholového syndromu, se označuje jako ARND (alcohol-related neurodevelopmental disorder).

Studie publikovaná letošního roku v Kanadě ukazuje, že matky, které pijí alkohol v těhotenství, se často samy narodily matkám, které také v těhotenství alkohol pily (Rouleau a spol., 2003). To znamená, že tyto problémy se přenášejí nejen z matky na dítě, ale i do dalších generací. Alkohol může poškodit plod i jinak. Nedávná studie uveřejněná v předním odborném časopise dává do souvislosti pití alkoholu v prvních třech měsících těhotenství a výskyt náhlé smrti novorozenců (Iyasu a spol., 2002).

Následuje přehled škod, které může způsobit pití alkoholu v těhotenství dítěti (podle American Academy of Pediatrics, 2000)

K. NEŠPOR / ALKOHOL A TĚHOTENSTVÍ – NOVÁ ZNEKLIDŇUJÍCÍ ZJIŠTĚNÍ

Některé škody působené dítěti alkoholem v těhotenství

- Abnormality v oblasti hlavy a obličeje, malá velikost hlavy při porodu a mozkové abnormality.
- Srdeční a cévní vady (např. defekty komorového i předsíňového septa), kosterní vady, vrozené vady ledvin (např. nedostatečný vývin ledviny nebo její chybění), oční a sluchové vady včetně hluchoty aj.
- Nízká porodní váha.
- Zpomalení váhových přírůstků.
- Poruchy týkající se pohybových dovedností, smyslového vnímání a pohybové koordinace.
- Poruchy chování, např. špatné sebeovládání a impulsivita.
- Problémy při učení, neschopnost porozumět sociálním situacím, poruchy vyjadřování, špatná schopnost abstraktního myšlení, problémy při počítání, horší paměť, soustředění i úsudek.

L i t e r a t u r a

- American Academy of Pediatrics: Fetal Alcohol Syndrome and Alcohol-Related Neurodevelopmental Disorders. *Pediatrics*, 106, 2000, 2, s. 358 – 361
- Iyasu, S. – Randall, L. L. – Welty, T. K. – Hsia, J. – Kinney, H. C. – Mandell, F. – McClain, M. – Randall, B. – Habbe, D. – Wilson, H. – Willinger M.*: Risk factors for sudden infant death syndrome among northern plains Indians. *JAMA* 288, 2002, s. 2717 – 23
- Kukla, L. – Hrubá, D. – Tyrlik, M.*: Alkohol a drogy v těhotenství. Rozdíly mezi kuřačkami a nekuřačkami. *Alk Drog Záv*, 34, 1999, 4, s. 193 – 202
- Rouleau, M. – Levichek, Z. – Koren, G.*: Are mothers who drink heavily in pregnancy victims of FAS? *Journal of FAS International*, 1, 2003, 4, s. 1 – 5

Do redakcie prišlo dňa: 8. 9. 2003

Adresa autora: MUDr. K. Nešpor, CSc., Psychiatrická léčebna Bohnice, Ústavní 91,
181 02 Praha, ČR